

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

1122. MEDDELELSE

Udgivet af

Statens

Planteavlsudvalg

76. ÅRGANG 14. FEBRUAR 1974

Statens Forsøgsstation St. Jyndeved, 6360 Tinglev

Nedbør, fordampning og vandbalance 1973

Anders Gregersen

Måling af nedbør og potentiel fordampning er i 1973 gennemført på 34 lokaliteter: Statens planteavlsforsøgsstationer og afdelinger, Klima- og vandbalancestationen på Højbakkegaard, Afdelingen for landbrugsforsøg A.E.K.s forsøgsanlæg, Risø, Klimastation A. IHD S4 ved Hårlev, Næsgaard agerbrugsskole, Dallund avlsgård Søndersø, Nordfyn. På et areal i nærheden af landboforeningens planteavlskontor, Svendborg. Ved Bjerringbro, Skanderborg og Grenå. Ved Asmildkloster landbrugsskole, Viborg, Midtjyllands landboskole, Grindsted, Klimastation A. IHD J3 ved Bording. Terpsminde ved Aagaard (Brakker) og ved forsøgspolderen i Stauning ved Skjern A.

Nedbøren er målt ved jordoverfladen – med en »Hellmann« 200 cm² måler – i månederne april-november og i 1,5 m højde i månederne december-marts.

Fordampningen er målt fra en 1 m dyb fordampningsmåler, med 315 cm² overflade. Vandoverfladen, der holdes i niveau med jordoverfladen er skærmet af et trådnet.

Måleinstrumenterne er beskrevet i 762. meddelelse, »Nedbør, fordampning og vandbalance 1964«. I tabel 1 er for hver målestation anført den periode, hvor det største nedbørsunderskud er opsummeret. Beregningerne er foretaget på ugeopgørelser og er derfor ikke identiske med underskud i tabel 4.

I tabel 2 og 3 er måleresultaterne for nedbør og fordampning anført. Ved beregningen af potentiel fordampning er anvendt de under tabel 3 anførte korrektionsfaktorer.

Til bedømmelse af de forskellige afgrøders vandforsyning er beregnet summer for perioderne 1/4-30/6, 1/4-31/10 og 1/4-30/11.

Tabel 4 viser vandbalancen (nedbør – potentiel fordampning) for månederne april-november. Den potentielle fordampning er lig med den fordampning, der finder sted fra en grøn voksende afgrøde, der dækker jorden og er optimalt forsynet med vand.

Ved et nedbørsunderskud på 30-40 mm på sandjord og over 60 mm på lerjord vil planter, der dækker jorden og er i vækst, være hæmmet i udvikling på grund af vandmangel.

Som det fremgår af tabel 4, har der både i juni, juli og august 1973 på mange af målestederne været tale om nedbørsunderskud af en størrelsesorden, der har virket stærkt begrænsende på planteproduktionen.

Tabel 1. Opsummeret nedbørsunderskud

Nordjylland	Periode	mm
Silstrup	6/4-21/9	327
Tylstrup	6/4-14/9	255
Hornum	11/5-21/9	258
Østjylland		
Ødum	11/5-21/9	255
Bjerringbro	13/4-21/9	248
Skanderborg	11/5-21/9	186
Grenå	13/4-21/9	252
Midtjylland		
Viborg	8/6-14/9	159
Studsgaard	8/6-21/9	279
Grindsted	25/5-21/9	190
Bording	11/5-20/7	167
Aagaard (Brakker)	11/5-21/9	150
Askov	8/6-13/7	81
Lundgaard	8/6-13/7	96
Vestjylland		
Borris	11/5-21/9	227
Stauning	6/4-21/9	450
Spangsbjerg	11/5-21/9	208
Ribe Holme	13/4-21/9	193
Sønderjylland		
Højer	11/5-21/9	217
St. Jyndeved	17/5-13/7	122
Rønhave	11/5-21/9	282
Fyn		
Dallund-Søndersø	11/5-21/9	242
Blangstedgaard	11/5-21/9	260
Aarslev	11/5-21/9	163
Svendborg	11/5-14/9	243

	Periode	mm		Periode	mm
Sjælland			Lolland		
Tystofte	6/4-21/9	406	Abed	11/5-21/9	199
Svinninge	13/4-21/9	340	Falster		
Risø	11/5- 6/7	115	Næsgaard	13/4-21/9	232
Højbakkegaard	11/5-21/9	214	Bornholm		
Roskilde	2/4-21/9	256	Aakirkeby	1/5-21/9	294
Hårlev	13/4-21/9	275			

Tabel 2. Nedbør i mm ved jordoverfladen 1973

	Sum dec.- marts	April	Maj	Juni	Sum 1/4- 30/6	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Sum 1/4- 31/10	Nov.	Sum 1/4- 30/11
Silstrup	262	53	53	32	138	31	39	61	50	319	90	409
Tylstrup	166	50	62	28	140	66	59	68	37	370	68	438
Hornum	196	56	47	27	130	22	42	78	24	296	99	395
Gens. for Nordjylland.....	208	53	54	29	136	40	47	69	37	329	86	415
Ødum	143	55	40	40	135	70	40	87	23	355	84	439
Bjerringbro	—	37	39	24	100	96	36	64	37	333	77	410
Skanderborg	148	55	40	38	133	69	33	108	24	367	89	456
Grenå	—	43	35	23	101	60	22	80	31	294	70	364
Gens. for Østjylland	146	48	39	31	118	74	33	85	29	339	80	419
Viborg	—	47	48	46	141	79	54	71	53	398	110	508
Studsgaard	229	80	50	34	164	27	40	88	34	353	127	480
Grindsted	—	116	98	24	238	61	40	109	50	498	165	663
Bording	—	56	50	39	145	79	62	59	33	378	124	502
Aagaard (Brakker).....	—	64	44	67	175	69	41	76	34	395	112	507
Askov	181	86	83	44	213	60	63	95	49	480	118	598
Lundgaard	—	86	86	50	222	55	54	109	48	488	120	608
Gens. for Midtjylland.....	205	76	66	43	185	61	51	87	43	427	125	552
Borris	240	65	43	20	128	41	40	65	67	341	124	465
Stauning	—	57	41	16	114	27	40	75	53	309	140	449
Spangsbjerg.....	171	69	41	17	127	77	42	127	39	412	112	524
Ribe Holme	—	67	51	27	145	54	65	100	50	414	122	536
Gens. for Vestjylland	206	65	44	20	129	50	47	92	52	370	125	495
Højer	137	98	38	34	170	79	65	138	62	514	132	646
Jydevad	171	111	71	35	217	127	63	127	58	592	116	708
Rønhave	116	86	42	16	144	59	33	94	39	369	98	467
Gens. for Sønderjylland...	141	98	50	28	176	88	54	120	53	491	115	606
Dallund-Søndersø	—	59	41	33	133	38	45	105	37	358	75	433
Blangstedgaard.....	139	62	40	21	123	50	27	94	37	331	81	412
Aarslev	144	78	43	26	147	77	37	94	31	386	97	483
Svendborg.....	—	72	45	20	137	62	21	120	35	375	88	463
Gens. for Fyn.....	142	68	42	25	135	57	33	103	35	363	85	448
Tystofte	113	47	34	32	113	44	23	91	21	292	37	329
Svinninge.....	—	55	36	24	115	59	21	94	40	329	76	405
Risø	—	62	38	21	121	154	30	104	22	431	60	491
Højbakkegaard.....	—	66	51	24	141	101	27	105	29	403	62	465
Roskilde	128	63	46	23	132	65	39	113	25	374	54	428
Hårlev	—	75	58	9	142	51	26	94	26	339	54	393
Gens. for Sjælland.....	121	61	44	22	127	79	28	100	27	361	57	418
Abed, Lolland	114	68	35	21	124	64	19	85	33	325	63	388
Næsgaard, Falster.....	105	46	37	18	101	57	31	72	31	292	63	355
Aakirkeby, Bornholm.....	142	74	20	36	130	35	14	73	58	310	69	379
Gens. for hele landet.....	153	66	43	27	136	61	36	89	40	362	87	449

Tabel 3. Fordampning i mm 1973

	April	Maj	Juni	Sum 1/4- 30/6	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Sum 1/4- 31/10	Nov.	Sum 1/4- 30/11
Silstrup	71	64	107	242	128	111	67	34	582	17	599
Tylstrup	67	65	117	249	130	100	49	24	552	8	560
Hørnum	51	59	102	212	111	87	49	19	478	7	485
Gens. for Nordjylland...	63	63	109	235	123	99	55	26	538	11	549
Ødum	52	57	106	215	116	105	58	25	519	8	527
Bjerringbro	66	70	94	230	146	91	44	25	536	8	544
Skanderborg	59	62	90	211	102	81	69	27	490	12	502
Grenå	62	58	91	211	98	92	70	26	497	7	504
Gens. for Østjylland	60	62	95	217	116	92	60	26	511	9	520
Viborg	42	58	97	197	104	99	60	26	486	15	501
Studsgaard	56	76	121	253	121	109	65	24	572	12	584
Grindsted	46	79	104	229	92	87	50	21	479	6	485
Bording	44	62	105	211	155	106	53	23	548	11	559
Aagaard (Brakker)	47	64	111	222	104	68	35	18	447	4	451
Askov	54	58	84	196	87	82	37	17	419	12	431
Lundgaard	45	60	93	198	99	76	49	17	439	9	448
Gens. for Midtjylland...	48	65	102	215	109	90	50	21	485	10	495
Borris	57	52	95	204	108	94	50	29	485	19	504
Stauning	72	88	132	292	143	137	71	32	675	21	696
Spangsbjerg	48	67	104	219	105	84	51	27	486	14	500
Ribe Holme	53	64	113	230	102	86	53	23	494	21	515
Gens. for Vestjylland	58	68	111	237	115	100	56	28	536	19	555
Højer	59	68	115	242	115	115	68	29	569	27	596
Jyndevad	43	64	102	209	95	91	53	32	480	17	497
Rønhave	51	70	103	224	98	117	77	28	544	17	561
Gens. for Sønderjylland	51	67	107	225	103	108	66	30	532	20	552
Dallund-Søndersø	49	54	97	200	86	97	62	20	465	11	476
Blangstedgaard	46	56	106	208	85	107	62	22	484	14	498
Aarslev	48	55	97	200	77	84	51	19	431	13	444
Svendborg	40	59	111	210	93	100	46	25	474	12	486
Gens. for Fyn	46	56	103	205	85	97	55	22	464	13	477
Tystofte	62	90	138	290	138	120	65	29	642	13	655
Svinninge	40	68	98	206	147	105	64	25	547	10	557
Risø	51	59	90	200	126	85	60	26	497	20	517
Højbakkegaard	47	72	96	215	103	97	60	30	505	13	518
Roskilde	42	71	106	219	100	111	77	27	534	14	548
Hårlev	48	58	93	199	94	101	61	30	485	17	502
Gens. for Sjælland	48	70	104	222	118	103	65	28	536	15	551
Abed, Lolland	31	59	85	175	89	85	53	24	426	12	438
Næsgaard, Falster	51	68	87	206	97	77	64	26	470	7	477
Aakirkeby, Bornholm	41	73	93	207	93	109	57	28	494	12	506
Gens. for hele landet	50	65	100	215	105	96	58	26	500	13	513

De registrerede tal er multipliceret med følgende faktorer: april 1,2, maj 1,3, juni 1,3, juli 1,4, august 1,3, september 1,2, oktober 1,0, november 0,7.

Tabel 4. Vandbalance, mm 1973

	April	Maj	Juni	Sum 1/4- 30/6	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Sum 1/4- 31/10	Nov.	Sum 1/4- 30/11
Silstrup	-18	-11	-75	-104	-97	-72	-6	16	-263	73	-190
Tylstrup	-17	-3	-89	-109	-64	-41	19	13	-182	60	-122
Hornum	5	-12	-75	-82	-89	-45	29	5	-182	92	-90
Gens. for Nordjylland..	-10	-9	-80	-99	-83	-52	14	11	-209	75	-134
Ødum	3	-17	-66	-80	-46	-65	29	-2	-164	76	-88
Bjerringbro	-29	-31	-70	-130	-50	-55	20	12	-203	69	-134
Skanderborg	-4	-22	-52	-78	-33	-48	39	-3	-123	77	-46
Grenå	-19	-23	-68	-110	-38	-70	10	5	-203	63	-140
Gens. for Østjylland ...	-12	-23	-64	-99	-42	-59	25	3	-172	71	-101
Viborg	5	-10	-51	-56	-25	-45	11	27	-88	95	7
Studsgaard	24	-26	-87	-89	-94	-69	23	10	-219	115	-104
Grindsted	70	19	-80	9	-31	-47	59	29	19	159	178
Bording	12	-12	-66	-66	-76	-44	6	10	-170	113	-57
Aagaard (Brakker)....	17	-20	-44	-47	-35	-27	41	16	-52	108	56
Askov	32	25	-40	17	-27	-19	58	32	61	106	167
Lundgaard	41	26	-43	24	-44	-22	60	31	49	111	160
Gens. for Midtjylland..	28	1	-59	-30	-48	-39	37	22	-58	115	57
Borris	8	-9	-75	-76	-67	-54	15	38	-144	105	-39
Stauning	-15	-47	-116	-178	-116	-97	4	21	-366	119	-247
Spangsbjerg	21	-26	-87	-92	-28	-42	76	12	-74	98	24
Ribe Holme	14	-13	-86	-85	-48	-21	47	27	-80	101	21
Gens. for Vestjylland ..	7	-24	-91	-108	-65	-53	36	24	-166	106	-60
Højer	39	-30	-81	-72	-36	-50	70	33	-55	105	50
Jyndeved	68	7	-67	8	32	-28	74	26	112	99	211
Rønhave	35	-28	-87	-80	-39	-84	17	11	-175	81	-94
Gens. for Sønderjylland	47	-17	-79	-49	-15	-54	54	23	-41	95	54
Dallund-Søndersø	10	-13	-64	-67	-48	-52	43	17	-107	64	-43
Blangstedgaard	16	-16	-85	-85	-35	-80	32	15	-153	67	-86
Aarslev	30	-12	-71	-53	0	-47	43	12	-45	84	39
Svendborg	32	-14	-91	-73	-31	-79	74	10	-99	76	-23
Gens. for Fyn	22	-14	-78	-70	-28	-64	48	13	-101	72	-29
Tystofte	-15	-56	-106	-177	-94	-97	26	-8	-350	24	-326
Svinninge	15	-32	-74	-91	-88	-84	30	15	-218	66	-152
Risø	11	-21	-69	-79	28	-55	44	-4	-66	40	-26
Højbakkegaard	19	-21	-72	-74	-2	-70	45	-1	-102	49	-53
Roskilde	21	-25	-83	-87	-35	-72	36	-2	-160	40	-120
Hårlev	27	0	-84	-57	-43	-75	33	-4	-146	37	-109
Gens. for Sjælland	13	-26	-82	-95	-39	-75	35	-1	-175	42	-133
Abed, Lolland	37	-24	-64	-51	-25	-66	32	9	-101	51	-50
Næsgaard, Falster	-5	-31	-69	-105	-40	-46	8	5	-178	56	-122
Aarkirkeby, Bornholm ..	33	-53	-57	-77	-58	-95	16	30	-184	57	-127
Gens. for hele landet...	16	-22	-73	-79	-44	-60	31	14	-138	74	-64

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlkontor, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 2299, tlf. (01) 855057. Abonnementsprisen er for 1974 15,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

Trykt i 9.000 eksemplarer.